

השולח פרק רביעי גיטין

מד.

עין משפט גב מצוה

ק"ב א ב ג ד ה מ"ו
 פקד מ' מהל' עבדים
 מהלכה ב' עד הלכה ו' סגנו
 עשין פו טור ש"ע י"ד
 סמוך רסו ספיף פ' כג"ה
 וע"ש:
 ו' מ"ו פ"ו מהל' מעשר
 הלכה י' ש"ע י"ד ס"י שלח
 ספי' קט"ז:
 ק"ב ז מ"ו פ"ו מהל' ע"ז
 הלכה י' סגנו לאון
 מח:
 ח מ"ו פ"ו מהל' עבדים
 הלכה י' ט"ש"ע י"ד ס"י
 רסו ספיף פ' א:
 ק"ב ט מ"ו פ"ו מהל' ע"ז
 מהל' שבת הל' ג'
 סגנו לאון סה ט"ש"ע י"ד
 ס"י קלף ספיף ד':
 ק"ב י מ"ו פ"ו מהל'
 עבדים הלכה א'
 סגנו עשין פו ט"ש"ע י"ד
 ס"י רסו ספיף פ':
 ק"ב ג מ"ו פ"ו מהל'
 נכורות הלכה ז'
 ט"ש"ע י"ד ס"י ש"ג ס"א:

גליון הש"ס

גמ' סבר עבדו ומה עין
 מנחות שור סמוך לג'
 ס"ק"ו:

פסקי ר"ד

שלח ר' אמי מניי אמי בר
 נתן תורה תצא לישראל
 עבד שהפיל עצמו לגיטות
 ואין רבו יכול להוציאו לא
 בדיני ישראל ולא בדיני
 אומות העולם מותר ליטול
 דמיו וכותב ומעלה
 בערכאות שלהם מפני
 שהוא כמציל מידם:
 אריב"ל המוכר עבדו
 לנכעני קונסין אותו
 לפדותו עד עשרה בדמיו
 ולשחררו: דוקא אי לא
 דוקא ולא איפשיט. אריב"ל
 המוכר בהמה גסה לנכעני
 המוכר בהמה גסה לדמיו
 קונסין אותו לפדותה עד
 מאה בדמיה בעא מנייה ר'
 רימיה מרבי אמי מכר
 עבדו לנכעני ומת מהו
 שיקנסו בנו אחירו לדידיה
 קנסוהו רבנן והא לייתה או
 דלמא לממוניה קנסוהו והא
 איתיה ופשט ליה לדידיה
 קנסוהו לבריה לא קנסוהו

בש"ר ע"ל מנת דמשכנו בו'. פירש בקונטרס שאם לא אפרע
 עד זמן פלוני צא ומשכני מקרקע זו ותחל ש"ך וכל
 זמן שלא צא ישראל ומשכנו היו בחזקת עובד כוכבים וגבי עבד כי
 האי גוונא קנסוה רבנן לישראל הואיל ועבר הזמן ולא פרע ואע"פ שלא
 משכנו עדיין וקשה א' דהוה ליה למימר
 אריד ואריד דמטא זמניה לך נראה
 דאתא לשנויי שניא קמא הא דמטא
 זמניה והא דלא מטא זמניה והא
 דלקשין גבי עבד דמטא זמניה לריכא
 למימר ב' צלולה על מנת למשכנו ולא
 משכנו דס"ד כיון דלא משכנו עדיין ג'
 לא יצא לחירות קא משמע לן דהואיל
 וצידו למשכנו ד' דיואל לחירות:

המוכר עבדו לפרהנג עובר
 בוכבים. פי' בקונטרס
 מניק ושם עלילות ומכרו לו צלות
 דמיים שהעליל וקשה דלא שייך על
 זה לשון מכירה ו' ולישנא שהיה לו לפייס
 ולא פייס לא משמע הכי ו' ועוד לדמיי
 למוכרו לשלשים יום ונראה דהפרהנג
 נוטל עבדו על כורחו אלא שנותן לו
 דמי' לך פריך דלמאי יצא לחירות
 כיון דהוי צעל כורחו כמו גבא צחצו
 ומשני דהיה לו לפייס דמיון דנותן
 דמיים ודאי היה מתפייס בדבר מועט ו'
 ומדמי לו נמי למוכרו לשלשים יום דלמחר
 שגומר מלאכתו דרכו להחזירו לישראל
 וישראל מחזיר לו הדמים:

ובותב ומעלה בערכאות שלהם.
 פירש בקונטרס אף על פי
 דחשיבות הוא להן וקשה דשטרות
 העולין בערכאות של עובדי כוכבים
 מכשרינן ו' ולא מפלגינן בין לכתחילה
 בין לדיעבד ו' ומפרש רבינו תם דאע"ג
 דנראה כמקיים המקח שרי הכא
 והיא דפרק קמא דע"ז (דף ג'.) הולכין
 ליריד של עובדי כוכבים ולקוחים מהן
 בהמה ועבדים מפני שהוא כמציל מידם
 ומעלה בערכאות של עובדי כוכבים
 תמם נמי מקיים המקח ומתפרסם הדבר
 שמהנה לעבודת כוכבי' ואפי' הכי שרי:
או לאו דוקא. פירש בקונטרס דלא
 קנסין ליה כולי האי וגזומא
 קאמר וקשה דאם כן איזה שיעור היכי א'
 דלכתי לא ידע היא דקונסין אותו
 עד עשרה דמיא ציה ב' ההוא שיעורא
 ונראה לפרש א' או לאו דוקא אלא אפילו
 ציותר ממאה קנסין ליה עד דפריק
 כענין שפי' בקונטרס דלמאי דלמרי
 ומיימי מבהמה דקונסין אותו עד
 עשרה דמיה ב' אלמא לאו דוקא דהוא
 הדין טפי דקאמר הכא עד מאה
 גבי עבדים והוא הדין ב' דהוא לאו דוקא ב':
התם דאיסורא דאורייתא. ונפרק
 כל פסולי המוקדשין (נכורות
 ל:.) גבי גרס און הצבור קאמר לריכא
 למיפשט מהכא דשאלני עבד דמפקע ליה
 ממצות אס כן הוה מני למימר הכא אס
 תימני לומר דתם לא קנסו הכא קנסו
 משום דמפקע ליה ממצות וכן תם
 הוה מני למימר איפכא כי הכא:

נתייבד
 ליה לקנסיה טפי חד אלא עבד מילתא דלא שכיחא א'
 גזרי בה רבנן בעא מיניה רבי ירמיה ב' מרבי אסי * מכר עבדו ומת מהו
 שיקנסו את בנו אחירו אם תימצי לומר ב' צרם * און ומת קנסו בנו
 אחירו משום דאיסורא דאורייתא היא אבל הכא איסורא דרבנן
 ואם

הכי גרסין ואיבעית אימא צלולה על מנת למשכנו ולא משכנו. הא
 דשדה כגון שולה העובד כוכבים מישראל על מנת שאם לא אפרע
 לזמן פלוני צא ומשכני מקרקע זו ותחל ש"ך והא דקמתי פטורה מן
 המעשר כל זמן שלא צא ישראל ומשכנו
 בחזקת העובד כוכבים ואם היה ישראל
 נוטל חלק בפטורה פטורה מן המעשר.
 וגבי עבד כי האי גוונא קנסוה רבנן
 לישראל ואע"פ שלא משכנו העובד
 כוכבים עדיין בעבד זה קנסוהו הואיל
 ועבר זמנו ולא פרע: גבא. העובד
 כוכבים לעבד: צחצו. שהיה לו על
 ישראל והוא לא מכרו לו ולא לזה
 עליו: סיקריקון. בשעה שישראל
 מופקדון להריגה ואמר לעובד כוכבים
 שא קרקע זו או עבד זה והינחתי:
 לא יצא לחירות. דאונס הוא וליכא
 לתקנסיה: חייב לעשר. עליה דהוי
 כנורס: גבאנפרות. הפסד: דקא
 משתרי ליה. הרי נהנה מהם שפורע
 חובו הילך לענין עישור חייב צממער
 ומיחו גבי עבד קנסא משום מכירה
 היא זה לא מכר מדעמו אלא שלא
 לרצונו גבא ואמאי נקנסיה: פרהנג.
 מניק ושם עלילות ומכרו לו צמתי
 אכפרותו שהעליל עליו: היה לו
 לפייס. בדבר אחר: ולא פייס. ומסרו
 לו מדעמו: לשלשים יום. ולאחר
 שלשים יחזור אליו: לפרהנג עובד
 כוכבים. וקס"ד לעבד עבודת המלך
 עד זמן פלוני ולשוב: חון ממלאכה.

באנפרות. הפסד ועל
 חס (שם.) גול עגלמא
 (לקחו חס.) דוקא או לאו
 דוקא. דלא קנסין ליה
 כולי האי. א' מני טפי הכי
 קנסין ליה אס לך
 העבדים ממלכה און
 (נכורות ג' ע"ש.) ת"ש
 כו' עד עשרה בדמיה.
 מדגבי עבד מני מאה והכא
 עשרה. שעת מינה דוקא
 קאמר. לרי לאו דוקא לימנ
 מרייכו מהא או מרייכו
 עשרה. (שם.) העבדים.
 הפגוס ובכסן קא מימי.
 (נכורות ל:.) צרם און
 בכור. דקא חון בכור
 לפסול צבוס. דכסור טובג
 מנתו היה ומי שיש לו בכור
 נותנו לכהן וכן מיעטל בו
 עד שימס מאליו ויאלכו,
 דלמאי רבאי לאכלו כל זמן
 שלא הומו. דקדשיה חון
 הוא. ואם גרס און בכור
 להמיו קנסוהו רבנן.
 כדלמתינן (נכורות ל:.)
 הארס און צבור היה זה
 לא יסחפו עולמיה. דקנסין
 ליה עד עבד אפילו,
 כדמצי כל מוס לא היה
 בו קרי טפי לא יאיהו
 להטיל בו טמא. ורימיה
 דקאמר אס תמני לומר
 וכו'. דקא מיעטל לו
 תם גרס און בכור ומת
 מהו שיקנסו בנו אחירו וכו'
 (חוק' ג' מבתי').

מוסף רש"י

אם בחובה. שהיה חייב לו
 דבר קלוב ממנו. הייב
 לעשר. ממקום אחר וליתן
 לכהן. שהיה הוא כמור
 (חוקין קלף.).
 באנפרות. הפסד ועל
 חס (שם.) גול עגלמא
 (לקחו חס.) דוקא או לאו
 דוקא. דלא קנסין ליה
 כולי האי. א' מני טפי הכי
 קנסין ליה אס לך
 העבדים ממלכה און
 (נכורות ג' ע"ש.) ת"ש
 כו' עד עשרה בדמיה.
 מדגבי עבד מני מאה והכא
 עשרה. שעת מינה דוקא
 קאמר. לרי לאו דוקא לימנ
 מרייכו מהא או מרייכו
 עשרה. (שם.) העבדים.
 הפגוס ובכסן קא מימי.
 (נכורות ל:.) צרם און
 בכור. דקא חון בכור
 לפסול צבוס. דכסור טובג
 מנתו היה ומי שיש לו בכור
 נותנו לכהן וכן מיעטל בו
 עד שימס מאליו ויאלכו,
 דלמאי רבאי לאכלו כל זמן
 שלא הומו. דקדשיה חון
 הוא. ואם גרס און בכור
 להמיו קנסוהו רבנן.
 כדלמתינן (נכורות ל:.)
 הארס און צבור היה זה
 לא יסחפו עולמיה. דקנסין
 ליה עד עבד אפילו,
 כדמצי כל מוס לא היה
 בו קרי טפי לא יאיהו
 להטיל בו טמא. ורימיה
 דקאמר אס תמני לומר
 וכו'. דקא מיעטל לו
 תם גרס און בכור ומת
 מהו שיקנסו בנו אחירו וכו'
 (חוק' ג' מבתי').

מוסף תוספות

- א. כיון שנייאר אחריתא
- הוא. מוס' הרי"ש.
- ב. ה"ב. רש"י.
- ג. ואינו מופקע
- ממצות. רש"י.
- ד. עכשיו. וכשיפוק
- למשכנו ימשכנו. והא
- חשדו חזר לפרוץ חבוב
- קורם שיניע זמנו. היה
- כאילו משכנו והפקיעו
- מצות. רש"י. ה. כיון
- שיאנו מקבל דמיה. מוס'
- הרי"ש. ו. כיון
- דבאנפרות לקחו. מוס'
- הרי"ש. א. כי כן צוה לו
- המלך. שטיק.
- ח. ולתוקח לה ממקום
- אחר. רש"י. ט. ולא
- דקאמר. מוס' הרי"ש.
- י. מוס' הרי"ש. י. מדעמו
- ולרצונו. שטיק.
- יא. ריב"ל. מוס' הרי"ש.
- יב. לאו דוקא מאה אלא
- כי. מוס' הרי"ש. יג. דעד
- מאה פשיטא ריב"ל. והאי
- דקאמר. מוס' הרי"ש.
- יד. וקס"ד עבד ובמהם
- חד דינא אית להו. ואפי'
- קנינו עד עשרה בדמיה.
- טז. מאה. מוס' הרי"ש.
- טז. הרי"ש טפי
- נמי. מוס' הרי"ש.

ליה דהא תנן יצא לחירות: ופרכין אלא בהמה מ"ט קנסין ליה כולי האי משום דהדרה ליה ליקנסיה טפי חד. מכדי דמיה היה לך לקנסו
 יותר מן העבד ותו לא הואיל וטעמא משום דהדרה ליה הוא און כפן אלא כדי דמיה ותמה קנסו מ"י עד ק' אוי לו בחזרה זו: מילפא דלא
 שכיחא היא. שימכרוהו לעובד כוכבים: מהו שיקנסו אס צנו. לפדותו: אס סימלי לומר. הך דמציעא לן צכורות כהן הארס און הצבור
 ועבר משום כל מוס לא יהיה צו' דלמרי' תם לא ישחט עולמית ומציעא לן גרס ומת מהו שיקנסו צנו אחירו ואם תימני לומר דהיה
 דקנסוהו הא דהכא לא מיפשט לן מינה דתם קא עבד אציה איסורא דאורייתא אכל מוכר עבדו לעובד כוכבים איסורא דרבנן דהוה עבד: